

NACIONĀLO UN REĢIONĀLO KONTU SISTĒMAS EKS 2010

ieviešanas jautājumi

CSP prezentācija Finanšu ministrijas auditorijai
2014.gada 5.martā

TIESISKĀ BĀZE

- Nacionālo kontu sistēmas (NKS 2008) pārskatītā metodoloģija apstiprināta ANO Statistikas Komisijā 2010.gada februārī
- EKS 2010 regulas priekšlikums
 - iesniegts Padomei un Parlamentam 2010.gada decembrī
 - diskutēts ~ 20 Padomes Statistikas darba grupas sanāksmēs četru Prezidentūru laikā
 - apstiprināts 2013.gada 21.maijā, noformēts kā regula Nr.549
- Jaunās prasības stāsies spēkā 2014.gada septembrī

NKS 2008 METODOLOĢIJAS PILNVEIDOŠANAS ASPEKTU SADALĪJUMS – pasaules mērogā

- **Nefinanšu aktīvu uzskaites kārtība – 22 aspekti**
- **Uzskaites kārtība valdības sektorā / sabiedriskajā sektorā – 7 aspekti**
- **Vienību definēšanas noteikumi – 2 aspekti**
- **Finanšu pakalpojumu uzskaites noteikumi – 8 aspekti**
- **Ar finanšu instrumentu uzskaiti saistīti jautājumi – 6 aspekti**
- **Saistības ar «pārējo pasauli» – 10 aspekti**
- **Citi aspekti – 5**

<https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/AEG/recommendations/fscr.pdf>

METODOLOĢIJAS PILNVEIDOŠANAS ASPEKTU SADALĪJUMS – ES

PAVISAM – 44 JAUNINĀJUMI

10

Ietekmē
IKP/NKI

10

Izmaiņas
neietekmē
IKP/NKI

17

Izmaiņas skar
terminoloģiju
&
klasifikācijas

7

Izmaiņas
jau ieviestas
ES

IKP / NKI lielumu teorētiski ietekmējošās metodoloģijas izmaiņas ₁

Izmaiņu nosaukums / būtība	Ietekme, virziens	Piezīmes
R&D izmaksas uzskaita kā pamatkapitāla veidošanu	+	Ja veic tirgus ražotājs
	0 / +	Ja veic netirgus ražotājs; iegādes gadā 0, sekojošajos gados – palielinājums par amortizācijas lielumu
Izlaides pašpatēriņam vērtības noteikšana	+	
Nedzīvības apdrošināšana – izlaide, prasības katastrofu gadījumā, pārapdrošināšana	+ / -	
Ieroču sistēmu iegādes izmaksas valdībai uzskaita kā pamatkapitāla veidošanu	0 / +	Iegādes gadā 0, sekojošajos gados – palielinājums par amortizācijas lielumu
Ļoti lielu pamatlīdzekļu likvidācijas izmaksas	+ / -	

IKP / NKI lielumu teorētiski ietekmējošās metodoloģijas izmaiņas ₂

Izmaiņu nosaukums / būtība	Ietekme, virziens	Piezīmes
Valdības sektora, publiskā un privātā sektora klasifikācija	+ / -	
Mazvērtīgā inventāra interpretācija	+ / -	
ES trešā pašu resursa (PVN) uzskaites izmaiņas	+	Tikai NKI
Indeksam piesaistītie vērtspapīri	+	Tikai NKI
Centrālo banku izlaides sadale	+	
Zemes uzlabošanas izmaksu nodalīta uzskaitē	0 / +	

Metodoloģijas izmaiņas bez ietekmes

uz IKP / NKI

- Darba ņēmēju akciju iegādes iespējas
- Superdividendes
- *SPE* (īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības) ārzemēs un valdības aizņemšanās
- Centrālie biroji un holdingi
- Finanšu korporāciju sektora klasifikācija
- Garantijas
- SDR (speciālās aizņemšanās tiesības)
- Maksājamie nodokļu kredīti
- Pārstrādei ārzemēs nosūtītas preces
- Tirdzniecības starpniecība
- Darba devēju pensiju shēmas
- ...

Pašlaik zināmais iespējamās ietekmes lielums

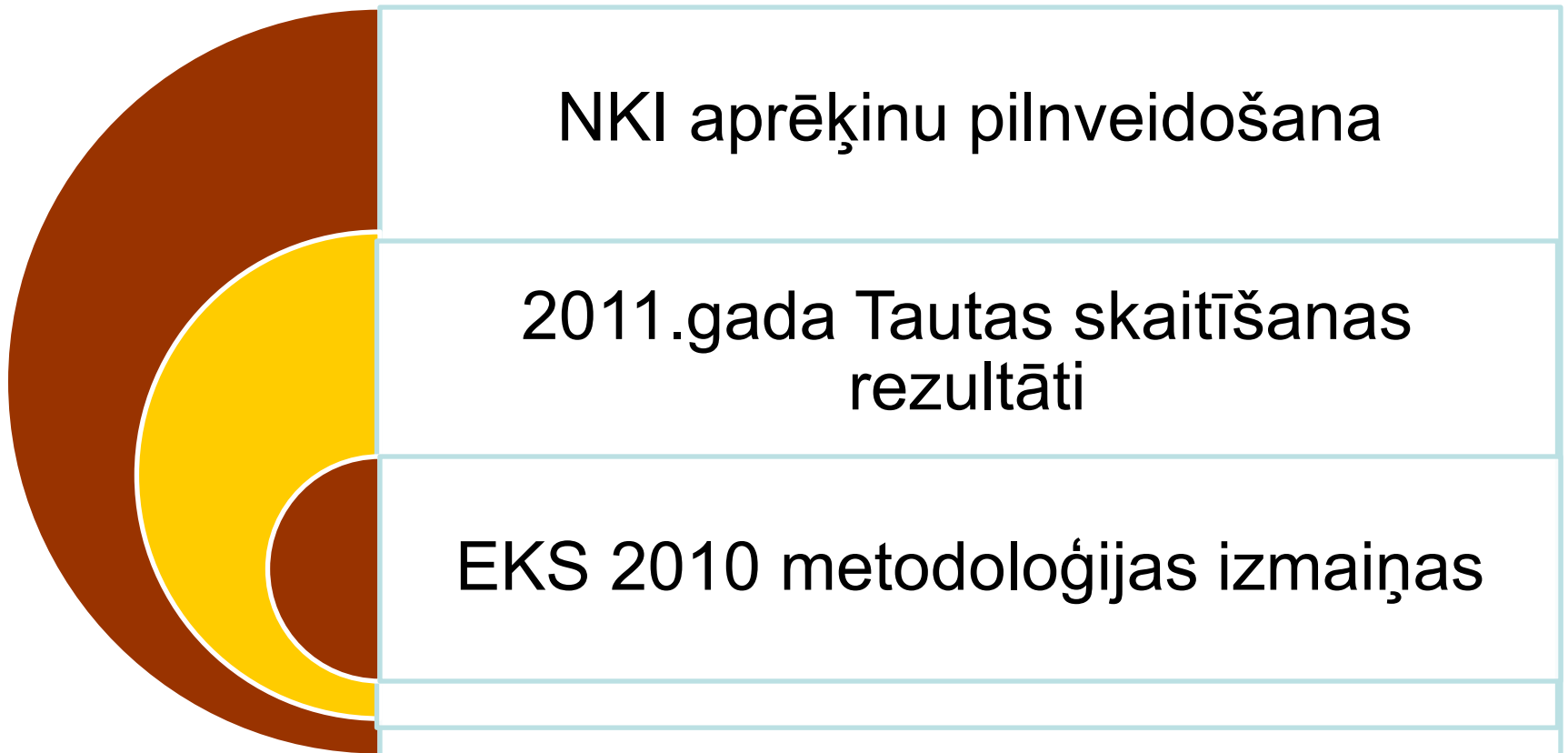
- ES Statistikas biroja pirmā informācija masu medijiem par jaunās metodoloģijas iespējamo ietekmi - 2014.gada 16.janvārī
- Komunikācija – ļoti piesardzīga, skāra tikai **provizorisko ietekmi uz IKP**

Pašlaik zināmais iespējamās ietekmes lielums

IKP pieaugums, %	Valstu skaits	Valstis	Ietekme uz ES kopējo IKP
0 līdz 1%	5	LV , LT, HU, PL, RO	5.1%
Virs 1% un līdz 2%	10	CZ, EE, IE, ES, IT, LU, PT, MT, SI, SK	25.5%
Virs 2% un līdz 3%	4	BE, DK, DE, FR	41.7%
Virs 3% un līdz 4%	3	AT, NL, UK	20.8%
Virs 4% un līdz 5%	2	FI, SE	4.5%
+2.4%	24	ES vidējais	
Nav zināms	4	BG, EL, CY, HR	

Svarīgi zināt, ka ...

2014.gada septembrī publicējamos nacionālo kontu datus ietekmēs:

Turpmākās ar EKS 2010 ieviešanu saistītās aktivitātes 2014.gadā

- 17.-18.marts – Baltijas valstu statistikas iestāžu nacionālo kontu ekspertu sanāksme par pieredzes apmaiņu un darbības koordināciju
- Marta beigas / aprīļa sākums – CSP tīmekļa vietnē ievieto apakšlapu par EKS 2010 saistītiem jautājumiem
- Jūnija vidus – statistikas ekspertu un datu lietotāju konference Luksemburgā par EKS 2010 ieviešanu
- Augusta otrās dekādes sākums – CSP organizēta sanāksme iekšzemes datu lietotājiem par izmaiņām aprēķinos un nacionālo kontu rezultātos

Datu publicēšana 2014.gadā

EKS'95 metodoloģija								EKS 2010 metodoloģija			
JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	IKP flash – IV'2013	IKP IV'2013		IKP flash – I'2014	IKP I'2014		IKP flash – II'2014	IKP II'2014	IKP flash – III'2014	IKP III'2014	
			EDP I						EDP II		
			S.13 konti IV'2013		S.13 konti I'2014			S.13 konti II'2014			S.13 konti III'2014
								NKI			

Ietekme uz valsts budžeta deficīta un parāda notifikāciju EDP

**Latvijas gadījumā,
Māstrihtas kritēriju izpildes apdraudējums EKS
2010 metodoloģisko izmaiņu dēļ
nav paredzams**

Izmaiņas valsts budžeta deficīta un parāda notifikācijas EDP tehniskajā sagatavošanā

- EDP notifikācijas 1.tabulā
 - S.13 B.9 vairs neatšķiras no vispārējās valdības sektora B.9 nacionālajos kontos
 - izslēgta rinda par EDP D.41 (konsolidētie procenti)
- EDP notifikācijas 2.tabulā ieviesta korekcijas rinda par atvasinātajiem finanšu instrumentiem
- 3.tabulā mainīta finanšu instrumentu atspoguļošanas kārtība

Ar EDP ziņošanu saistītās formālās procedūras 2014.gadā

- Par grozījumiem EDP notifikācijas un aptaujas tabulās
 - jādiskutē *Eurostat* Finanšu kontu darba grupā
 - jākonsultējas ar *CMFB*
- Regulas Nr.479 tehniskie grozījumi – līdz oktobra notifikācijas iesniegšanai
- Latvijā jārealizē 2011.gada 4.oktobra MK noteikumu Nr.748 grozījumi
- ES līmenī turpinās diskusijas par citiem jautājumiem – tirdzniecības kredītiem, neto parādu utml

Pateicos par uzmanību!

Kontakti konsultācijām:

- Dace Tomase, Makroekonomiskās statistikas departamenta direktore; 67366844;
Dace.Tomase@csb.gov.lv
- Vija Veidemane, Valsts finanšu daļas vadītāja; 67366963;
Vija.Veidemane@csb.gov.lv
- Intars Abražuns, Gada nacionālo kontu daļas vadītājs;
67366846; Intars.Abrazuns@csb.gov.lv